

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Peregrinus terræ. Fascicvlvs Myrrhæ Siue Considerationes Variæ Super
Plagas Et Vulnera Christi D.N. Itinerarium. Seraphinus. Civis coeli

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 5. De Pœnitenta

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49469)

mereri, attamen oratione impetrare valemus. *Quam-*
obrem vauisquisque cum Propheta deberet dicere; Eri-
gemibiaurem, vt audiam te, quasi Magistrum: Quan-
do, Domine, seruo tuo loqui dignaris; fac, aures meæ
intapeatæ, vt auscultem, simul & exequar cœlestem
tuam doctrinam, vt potè à Diuino meo Magistro tradi-
tam. Et cum sancta Sponsa; Veni, Auster, perfla hor-
tum meum, & fluent aromata virtutum. Abice dat ven-
tus Aquilonatis malitiam suggestionum Dæmonis, ac-
cedat & afflet ventus Australis & aucta vitælis Diuina-
rum inspiratiuum, per quas producuntur germina
actuum diuersarum virtutum. Et hæc sufficiant de bo-
no vñ Gratia, de necessitate, & de modo cooperandi
Diuinis inspirationibus. Quo securi erimus, quod
spiritus eius bonus deducet nos in terram rectam, id est in
terram viuentium, qua est terra recta, quia nulla ibi vi-
torum obliquitas.

Isa. 50.

Cant. 4.

Psal. 142.

Bellarm.

hic.

Pœnitentia.

Cap. V.

Supposito eo, quod dictum est, veluti præambulo ad
 id, quod iam dicitur; tempus est, vt penitus intro-
 spiciamus, examinemusque, quid in superfactu opus sit
 & necessarium ad operandum bonum ac proinde ad bo-
 nam præparationem mortis. Et ante omnia curan-
 dum est, vt bonum detur principium viæ Dei per pœ-
 nitentiam, quæ sit vera & solida de peccatis præteritis,
 & ex qua certa quasi spes veniæ nascatur. Secundò,
 in facto pœnitentiæ fundamento, erigendi sunt muri vir-
 tutum, vt totum ædificium cooperiatur auro Charita-
 tis recto.

Et vt in hoc capite exordiamur à fundamento pœni-
 tentiæ, duas declaramus esse vias salutis, vnã, quæ di-
 citur via Innocentiæ; alteram, quæ dicitur via Pœni-
 tentiæ. Prima reservata fuit soli Christo, qui non so-
 lum non peccauit, sed nec etiam peccare potuit per na-
 turam

turam: & sanctissimæ eius Matri, quæ nec peccavit, nec peccare potuit per Gratiâ. Cæteri omnes, ut peccatis saltem venialibus subiecti, ab hac via excluduntur. Ita apertè declarat S. Joannes, cum ait: *1. Ioan. 2.* *dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas non est in nobis.* Ubi notandum est, Apostolum cùm ait: *Non habemus*, non intelligit peccatum originale; sed *Non habemus*, videlicet peccatum actuale, saltem veniale, a quo nequidè in Apolline in Gratia confirmati, excepti & liberi fuerunt. Sepò igitur primâ viâ Innocentiæ, differamus de secundâ Pœnitentiæ, quæ nuncupatur *Secunda tabula post naufragium* de innocentia Adami factum: ac proinde ad

S. Tho. 3. p. Luc. 13. lutein necessaria est *necessitate medi & præcepti* (ita quæntur Theologi) Veritas clarè ac dilucidè à Domino Christi oraculo tradita: *Nisi pœnitentiam egeritis, nonnes simul peribitis.* De hoc nullum est dubium: at quæta difficultas consistit in modo tam peragendi, & quæ ea debeat esse pœnitentia, quæ nos de venta secutos efficiat, & Deo reconciliet.

Huc respondet sanctus Augustinus: vera pœnitentia debet esse cordialis cum motatione vitæ ac moris conjuncta. Idque exemplo Davidis & Saulis probat. declarat: uterque de suo monitus errore dixit: *Peccavi*; attamen solus David cœleste hoc audiuit responsum: *Dimissum est peccatum tuum:* & Saul non audiuit hanc vocem; *sed ira Dei mansit super eum.* Rursum reddit idem sanctus Augustinus diceas: *Similis vox, sed dissimilis cor.* Similis fuerunt in voce, quæ ambo idem pronunciarunt verbum: *Peccavi*; at dissimiles fuerunt in corde: quia illud, *Peccavi*, David fuit cordiale, ex intimo corde prodiit cum vero dolore & proposito emendationis; illud verò, *Peccavi* Saulis fuit solum verbale, in ore perstitit, non transiit ad cor contritum & humiliatum coram Deo. Tametsi tres syllaba valent, tres syllaba sunt *Pec ca- ui.* Magnam vim & virtutem habet hoc verbum trium syllaba-

S. Aug. 10. 10. hom 44 fol. 149. 10. rum *Peccavi*: at tunc solum, quando cum his tribus syllabis flamma sacrificii cordis ascendit in cœlum. quantum conceptus ille, quem de pœnitentia efformat

homines mundani, differt ab eo, quem formant sancti Patres! Dicent illi: ad pœnitentiam sufficere, si quis omnia sua peccata confiteatur Confessario, paucas aliquas effundat lachrymas, & mentale solum habeat propositum non repetendi deinceps peccata præterita ex motivo Dei summè amati. Hæc pœnitentia, tametsi vera sit, & sufficiens ad reponendum hominem in statu Gratia; nihilominus ea non est, cuius facti Doctores mentionem faciunt: hæc namque totalem insuper requirit mutationem vitæ: sublationem omnium occasionum, tam remotarum, quàm proximarum peccati: irrevocabilem oblationem totius vitæ præteritæ in sacrificium & verum holocaustum in igne Charitatis Dei, absque eo, quod repetatur amplius, quod ipsi Deo semel oblatum est. Et, ut vno verbo dicam, verus pœnitens non, qui primò fuit, deinceps sit, oportet: in omnibus occasionibus & in se sit, & aliis quoque compareat mutatus, necesse est. Mutatum debet esse cor, non amando amplius bona terrena, sed cœlestia: mutatæ cogitationes, non considerando amplius creaturas in ordine ad Deum, & propter Deum: mutati scopi, desideria, intentiones, immergendo omnes vastissimæ infinitæque abyssi infinitatis æternitatisque Dei: & super omnia mutatus debet esse gustus & sapor: *quod timebat amittere, gaudet dimittere.* O mutationem dexterae Excelsi! O miraculum omnipotentis Dei manus! Invenire & contemplare illum Publicanum Matthæum ad Apostolatam Christo vocatum, quanto studio & amore, quantâ aviditate inhiabat opibus & pecuniis? qualem habebat timorem perdendi eas? Sed ecce Divino vix tactus radio nuncium mittit lucro, abiicit pecunias, & quas primò avido corde conseruabat, promptiori postea animo concubabat: *Gaudet dimittere, quod prius timebat amittere.* Quia mutatus est gustus, subintrat verus gustus, & fallacem propellit: palatus voluntatis infirmus sanatur, gustat verum bonum, abnuens fallum & appetens. *Intrat*, ait D. Augustinus, in cor noster *vera & summa suavitatis Dei*, & subito expellit fallaces Mundi delicias.

IOYSLI
DEREI
O.V.

Hæc sunt signa veræ pœnitentiæ: Pœnitentia lo-
 gè distans à recidiuo: Pœnitentia stabilis & firma, & sep-
 sua resolutione & mutatione. Si pœnitens es, pœnitentia
 te: Si pœnitet, non facies, quod malè fecisti. Contritio po-
 sunt, sibi que aduersantur, pœnitere, & redire ad peccati
 carum: quia quem pœnitet alicuius peccati, hoc quæret, ut
 que ei displiceat: & qui de nouo committit peccatum, dicitur
 hoc sibi placere commonstrat. Undè tales D. Augustinus
 nus appellat non pœnitentes, sed irridentes, quia cetera crea-
 quodam modo irrident Deum & remedia pro salute in se re-
 fra à Deo nobis relicta. Loquamur igitur de hac pœnitentia
 niteantia, de qua loquuntur Sancti, quæ firmum & inuincibile
 bile includit propositum, totalem vitæ conuersionem, &
 & mutationem: Sicque ei placeat id, quod primò ei displice-
 plicebat: & displiceat, quod primò ei placebat. Insuper
 Ambrosius optimè descripsit, quales sint partes & conditiones
 huius pœnitentiæ. Tunc, inquit, poterit aliquis in magis
 verus pœnitens, quoddò post conuersionem ita viuere sanctè
 ut uigili hinc moriatur usui: seipsum abneget, & totus est am-
 mutetur. Primò debet esse mortuus Mundo & uis uere
 creaturatum, mortuus omni affectui & desiderio ter-
 rum terrestrium. Secundò mortuus quoque debet esse
 se sibi ipsi, totum, quod habet de terreno & humano, con-
 gando & mortificando. Ultimò, totus mutetur in corde
 eo, qui primò erat: euadat homo nouus, homo celestis. Salua
 homo totus repletus cogitationibus, affectibus, & desiderijs
 sideris Dei. Præterea debet se regulare in externis, sic hanc
 giendo omnem defectum & excessum in usu creaturatum
 rum: non tantum omne superfluum, verum etiam non necessarium
 nihil ex eo, quod necessarium est: Somno minus mori-
 gendum, quam natura postulat: & hic exiguus somnus
 interpellandus est gemitibus, interuempendus est suspirijs
 fequestrandus orationibus. Probat S. Ambrosius doctrinam
 doctrinam suam auctoritate Christi: Qui uult uicere pœ-
 me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur
 me. Qui de vita præterita verè contritus desiderat
 meis insistere uestigijs, à capite ad pedes usque, necessarium
 est, se muniat sanctâ mortificatione, tam internâ quam
 abnegatione omnium affectuum & desideriorum ter-
 sualium, quam externâ, suffrendo crucem, quam Dominus
 minus humeris eius imponit.

S. Ambros.
 de Pœnit.
 lib. 2. c. 10.

Matth. 16
 Luc. 9.

Concludit denique idem sanctus Doctor: *Qui mortui* *Ambros.*
sepulti sunt cum Christo, non debent iterum velui vi-
uantes de hoc Mundo decernere Et vult dicere: qui ve-
 ritate peccat, idem est, ac si moreretur ac sepeliretur cum
 Christo: ergo verus peccator non debet, ac si viuus es-
 set, a rebus mundanis affectum adicere. Quid
 dicent, quid respondebunt huic doctrinae Mundi Sapi-
 entes, qui, quando ad Confessionem tandem aliquando
 ueniant, unicam pro peccatis recitantes coronam
 salutis seu solarium, se se satisfecisse obligationi, & cum
 hac poenitentia se egisse poenitentiam opinantur? Interrogo
 eos: estisne confessi omnino? Nuncium misistis pec-
 cationis vestrae? sic est. Deseruistis occasionem iustis pro-
 mittere? & hanc etiam. Sed dicite mihi
 ubi? quomodo abicitur affectus Mundi? quâ ra-
 tione mortificatur inordinatio passionum? quomodo
 quis de maligno cogitatus in sua infantia sacrificatur in igne
 sancto Amoris aut Timoris Dei? quomodo mortuus
 est ambitioni Mundi & vindictae iniuriarum? quâ ratio-
 ne necerit alicuius delicti voluptatesque etiam licitae
 Quod si in vno deficiat, scito conversionem tuam
 non esse perfectam, neque poenitentiam esse istius ex-
 cellentiae, veluti eam deturbant facti Doctores. Re-
 cordare, qualem poenitentiae formam praescripserit
 Saluator in baptismo tuo, quando re a peccato originali
 ad Gratiam, a Dæmone ad Christum conuertisti. Ob-
 hanc conuersionem æterna Sapientia totalem ac perpe-
 tuam coram omnium, quæ ad Dæmonem spectant,
 postulat renunciationem. Memor his eorum verborum,
 quæ tibi tunc dixit Christus, & quid tu respondisti:
Abrenuncias Sathane? Abrenuncio. Et omnibus operi-
bus eius? Abrenuncio. Et omnibus pompis eius? Abre-
nuncio. Christus haud contentus est unicâ renuncia-
 tione, sed trinam exigit, quæ renunciationem denotat
 totalem & perfectam: corde, scilicet, verbo & opere,
 & omnibus nostris inimicis faciendam: Mundo, Dæ-
 moni, & Carni. Spero, te hoc conuictum, & imbuen-
 dum fore, quænam sit vera illa poenitentia quam Deus
 a te postulat: qualis sit ea præparatio & dispositio ad bo-
 nam mortem necessaria: quale sit medium illud, quod te
 per

LOYSLI
 DERREI
 O V

per viam certam ac rectam securè conducatur ad
 rarum aeternæ salutis portum. Non tibi te ipsum
 credendo, confessionem aliquoties frequentatam
 sufficere absque eo, quod manum adiuueas rati-
 mortificandis inordinatis carnis & sensus affe-
 Ut mundetur expurgeturque ager à zizanis, heris
 malignis & nocuis, nihil aut parum prodest,
 putentur ac succidantur folia & germina vitæ,
 simul eueillantur extirpenturque radices: ita nec
 est tollere peccatum, intactâ relictâ causâ & origi-
 quæ sunt inordinati cordis nostri affectus & deli-
 Enim uerò, te minus cogitante, pestifera peccata
 proferent germina, ac in morte probabis, quam
 dele, & quali insuperabile tibi concipi abunt
 huiusmodi pravi habitus inordinati que affectus,
 fere ac venenoso diabolicarum tentationum
 terribiliores effecti. Neque blandè tibi persuade-
 yelis, hanc, quam in vita flocci pendis & negligis,
 obtenturum pœnitentiam.

Narratur de quodam Adolescente eadem
 persuasione ducto, quod mortis ægoni proximo
 mare cœperit *Pœnitentia, Pœnitentia, Pœnitentia*
 es? eam optare habere, & non habeo. Neque
 eam obtinuit, quia tempore vitæ suæ eandem com-
 p̄sit & sp̄ruit: vnde cum male quæreret pœnitentiam
 adinuenit impœnitentiam, & cum clamaret voce
 pœnitentis, obiit corde impœnitentis.

Gratia & Virtus.

Caput VI.

IActo fundamento veræ & cordialis pœnitentiæ
 totali vitæ mutatione coniunctæ, veluti dicitur
 est capite præcedenti, erigendi sunt munitæ
 exercitio christianarum virtutum ad salutem
 cessarium. Nulli dubium est, primum huius